

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE - priloga

naziv **ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTA S CISTOSTOMO**

koda **03.04**

CISTOSTOMA

Cistostoma je splošni izraz za kirurško narejeno odprtino v mehur. Pogosto se uporablja izraz suprapubična cistostoma oziroma suprapubična katetrizacija. Indicirana je v primeru, ko posameznik ne more zadostno sprazniti sečnega mehurja in je katetrizacija preko sečnice nemogoča (Cohen et al., 2014). Cistostoma je namenjena drenaži urina iz sečnega mehurja .

INDIKACIJE ZA VSTAVITEV CISTOSTOME

Indikacije za vstavev cistostome so (Cohen et al., 2014):

- Akutna retenca urina, pri kateri se ne da vstaviti urinskega katetra (zaradi različnih vzrokov: povečanje prostate zaradi benigne hiperplazije prostate ali prostatitisa, zožitve sečnice,...);
- Poškodba sečnice;
- Zdravljenje kompliciranih okužb spodnjega urotrakta in / ali genitalij;
- Potreba po dolgotrajni preusmeritvi urina (Nevrogeni mehur).

KONTRAINDIKACIJE ZA CISTOSTOME

Vstavitev perkutane suprapubične cistostome je absolutno kontraindicirana če (Cohen et al., 2014):

- Mehur ni napet, tipen, ali se ga ne da lokalizirati s pomočjo ultrazvoka;
- Je imel pacient v preteklosti karcinom mehurja.

Med relativne kontraindikacije pa spadajo (Cohen et al., 2014):

- Motnje v strjevanju krvi;

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

- Operacije v medenici ali spodnjem abdomnu v preteklosti (možne adhezije med črevesjem in mehurjem);
- Karcinom v področju medenice z ali brez obsevanja v preteklosti (adhezije);
- Vstavljen osteosintetski material pri zdravljenju zloma medeničnih kosti (potreben je predhoden posvet z travmatologom ali ortopedom).

MOŽNI ZAPLETI PO VSTAVITVI CISTOSTOME

Med neželene posledice suprapubične cistostomije štejemo (Cohen et al., 2014):

- Krvavitev;
- Nenamerna katetrizacija sečnice;
- Intraperitonealno ali ekstraperitonealno ekstrapozicijo;
- Poškodba mehurja in okolnih organov in tkiv;
- Hipergranulacije ob vstopnem mestu cistostome;
- Zamašitev cistostomskega katetra (zaradi krvi, sluzi ali prepogibanja);
- Izpad cistostome;
- Infekcija;
- Spremenjena telesna podoba;
- Alergija na lateks;
- Reakcije na anestezijo.

ZDRAVSTVENA NEGA IN OSKRBA PACIENTA PO VSTAVITVI CISTOSTOME

Pri zdravstveni negi bolnika po vstavitvi cistostome je pomembno:

- Opazujemo barvo urina in morebitno krvavitev;
- Beleženje tekočinske bilance (zaužita tekočina, diureza);
- Beleženje diureze zaradi nevarnosti postobstruktivne diureze (maksimalno 200ml / uro) in posledično elektrolitskega neravnovesja, krvavitve ali dehidracije;

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

- Merjenje vitalnih znakov prvi dve uri po postopku na pol ure, naslednji dve uri na eno uro, potem pa naslednjih 24 ur na štiri ure;
- Kontrola elektrolitov v krvi;
- Pacienti prejmejo predpisano analgezijo;
- Cistostomski kateter mora biti priključen na sterilno urinsko zbiralno vrečko ves čas;
- Če naraste telesna temperatura nad 38°C, sistolični pritisk pade pod 100 mmHg in pulz naraste nad 120 utripov/min. je potrebno obvestiti zdravnika;
- Opazovanje vstopnega mesta cistostomskega katetra vsako uro prve štiri ure, nadalje na štiri ure v naslednjih 24. urah (krvavitev, klasični znaki vnetja);
- Poročanje o vsaki neobičajni spremembi zdravniku;
- Skrb za nemoten odtok urin (prepognitev cistostomskega katetra, zamašitev s krvnimi strdki, sluzjo);
- Pacient mora zaužiti 2 l tekočine v 24. urah, če nima tekočinske omejitve;
- Cistostoma mora biti dobro pričvrščena, da ne izpade;
- Vstopno mesto cistostomskega katetra mora biti suho, pred tuširanjem ga je potrebno zaščititi.

PREBRIZGAVANJE CISTOSTOME

Pomembno je, da:

- Je postopek aseptičen;
- Prebrizgavamo vedno po predhodnem navodilu zdravnika, kadar gre za prisotnost krvi v urinu ali kadar ni urina, pacient ima bolečine;
- Če ne moremo prebrizgati cistostome ali če opazimo, da je cistostoma izpadla, takoj obvestimo zdravnika.

ODPUST PACIENTA S CISTOSTOMO IZ BOLNIŠNICE

Pacienta in njegove svojce (če jih ima) pred odpustom iz bolnišnice poučimo o oskrbi cistostome in o tem, kako bo ta oskrba potekala na njegovem domu. Pacient mora dobiti pisna in ustna navodila, kako ravnati s cistostomo v primeru zapletov. Pacientu je potrebno zagotoviti kontinuirano zdravstveno oskrbo, zato obvestimo patronažno medicinsko sestro, ki bo skrbela za pacienta na njegovem domu. Vse postopke v zvezi z vstavitvijo cistostome dokumentiramo in posredujemo patronažni medicinski sestri.

priloga - NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

LITERATURA

1. Seth A Cohen, Charles M Lakin, Mary L Windle, 2014. Suprapubic Cistostomy. Dostopno na: <http://emedicine.medscape.com/article/1893882-overview>, (30. 4. 2014).
2. http://www.danburyhospital.org/~media/Files/Patient%20Education/patiented-english/pdf_Surgery/SuprapubicCystostomyCare.ashx, (30. 4. 2014).
3. <http://health.cvs.com/GetContent.aspx?token=f75979d3-9c7c-4b16-af56-3e122a3f19e3&chunkiid=620496>, (30. 4. 2014).
4. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3212915/> (1. 6. 2014).
5. <http://www.meb.uni-bonn.de/dtc/primsurg/docbook/html/x7893.html> (15. 6. 2014)